

August Bondeson vid sommarstället utanför Göteborg med en av sina hundar.

och arbetade han i Göteborg och på sitt sommarställe i Tåa utanför Göteborg vistades han gärna i naturen. Intresset för jakt gjorde att han skaffade ett par jakthundar. Jaktväskan sydd av ett grävlingsskinn och hagelpåsar samt kruthorn finns att se på Fågelboet.

Augusts trädgårdsintresse

Vi vet även att August Bondeson var mycket trädgårdsintresserad. Han var synnerligen mån om sitt barn-domshem Fågelboet och deltog även i skötseln av föräldrarnas trädgård. Det sägs även att han ympade alla fruktträd själv. En medalj tilldelad honom från hortikulturens vänner finns att se på Fågelboet (se bild). Augusts trädgårdsintresse gör att trädgården kring Fågelboet känns viktig.

Fågelboet byggdes 1855 (när August Bondeson var ett år) och det tillhörande huset ett år senare. Miljön kring Fågelboet utvecklades troligen

Krikonträd efterlyses!

Krikonträd var vanligt i halländska trädgårdar under slutet av 1800-talet. Vi är intresserade av sticklingar från krikonträd för att kunna återskapa en tidsmässigt rätt trädgård. Gamla perenner och narcisser är också av intresse! Maila till kristina.brixson@lansmuseet.varberg.se

egenhändigt av August Bondesons föräldrar Carl och Lisa Beata. Vi har utgått från att familjen gjorde trädgården efter den tidens mode. Under denna tid bildades Hushållningssällskapet i Halland och Hallands trädgårdsförening för att ur folkhälso-synpunkt gynna trädgårdsodlingen bland allmogen. Både lust- och köks-trädgårdar fanns med i de förslag på hur ett småbruk skulle planeras. Man delade ut fruktträd och humlesticklingar för att få igång odlingarna. Folkskolorna rekommenderades att lära ut trädgårdsodling till barnen och många handböcker skrivs

vid denna tid för att öka kunskaperna hos gemene man.

Den nuvarande trädgården på Fågelboet har fina gammaldags perenner. Den ställdes i ordning 1995 av elever från Munkagårdsskolan i Tvååker. Men numera vet man mycket mer om äldre trädgårdar och kulturmiljöer än vad man gjorde då. Därför är det dags uppdatera med dagens kunskaper om gamla trädgårdar. Trädgården kommer att utvecklas stegvis som en del i vårdplanen som numera kommer att beröra både bebyggelsen och trädgården. En halländsk 1880-tals trädgård med tillhörande trädgård (för fruktträd) samt köksträdgård är målet!

Projektet inleddes med att en antikvarisk inventering gjordes i trädgården. Elisabeth Jörgensen, som är trädgårdsarkitekt och trädgårdshistoriker och driver företaget Demeter Trädgårdsform i Laholm, har arbetat med den nya skissen över trädgården. Hon har utgått från de kunskaper vi har om trädgårdar från den här tiden.

Vi vet att Fågelboet hade en köks-trädgård genom boken August Bondeson av Albert Sandklef. Där står det "Skomakarmästare Carl Bondeson och hans hustru, Lisa Beata, ägde ett litet bostadshus med stuga, kammare och kök, förstuga och kökskammare och verkstadsrum. I uthuset fanns plats för några husdjur och för bränsle och lite foder. För att vara ett hantverkarehem var bostadshuset både stort och planmässigt väl utformat. Stugan - husets största rum - hade fönster både mot vägen och mot baksidan med det lilla "landet", där man odlade potatis, ärter och o.d. för husets behov..." I samarbete med Ann-Marie Rosendahl, som är KY-elev på Munkagårdsskolan, återuppstår köksträdgården på sin ursprungliga plats redan i år.

Kristina Brixson

August Bondesons medalj från Hortikulturens vänner. Foto: Charlotta Sandelin/Länsmuseet Varberg.

Den 20 september, på Bondesondagen, är Fågelboet öppet kl 14-17. Lars Grimbeck läser Bondeson på dialekt. Skissen på den nya trädgården finns att se! Har du ett föremål hemma som du vill veta mer om? Läns-museichef Agneta Boqvist och 1:e antikvarie Pablo Wiking Faria svarar på frågor om föremål. Kafferservering och visning.